

Jolanta Niewiadomska

**Czynniki determinujące efekty poszpitalnej ambulatoryjnej
rehabilitacji kardiologicznej u chorych po ostrym zespole
wieńcowym**

ROZPRAWA NA STOPIEŃ DOKTORA NAUK O ZDROWIU

PROMOTOR: dr hab. n. k. f. Zbigniew Nowak, prof. nadzw.

**ŚLĄSKI UNIWERSYTET MEDYCZNY W KATOWICACH
WYDZIAŁ NAUK O ZDROWIU W KATOWICACH**

2017

Streszczenie

Dowody potwierdzające korzyści wynikające z aktywności fizycznej są niepodważalne. Natomiast aktualizacja oraz usystematyzowanie, które z czynników w istotny sposób determinują poprawę tolerancji wysiłkowej wymagają dokładniejszej weryfikacji. Wyniki badań stanowiące podstawę niniejszej pracy przedstawiają analizę zmiennych uzyskanych na podstawie wykonanej elektrokardiograficznej próby wysiłkowej, przed rozpoczęciem II etapu ambulatoryjnej rehabilitacji kardiologicznej oraz po jej zakończeniu. Zmienne te zostały poddane analizie w odniesieniu do czynników mogących wpłynąć na poprawę tolerancji wysiłkowej pacjentów z rozpoznaniem OZW to jest: płeć, wiek, wystąpienie zawału mięśnia sercowego i jego rodzaj (STEMI, NSTEMI), zastosowaną metodę leczenia oraz występowanie czynników ryzyka jakimi są nadciśnienie tętnicze i hipercholesterolemia. W pracy postawiono następujące pytania badawcze: Który z czynników ryzyka ostrego zespołu wieńcowego (nadciśnienie tętnicze, hipercholesterolemia) ma wpływ na skuteczność zastosowanego programu usprawniania? Czy efektywność programu usprawniania ma związek z zastosowaną metodą leczenia (PTCA, CABG)? Czy wiek i płeć mogą być istotnym determinantem w ocenie skuteczności treningu fizycznego? Który rodzaj zawału mięśnia sercowego (STEMI vs NSTEMI) ogranicza efekt zastosowanego cyklu treningowego?

Zbadano grupę 321 pacjentów z rozpoznaniem OZW (310 osób uczestniczących w II etapie rehabilitacji- grupa kliniczna, 11 pacjentów nie uczestniczących w rehabilitacji- grupa kontrolna). Uzyskane wyniki potwierdziły wpływ wieku, płci oraz występowania nadciśnienia tętniczego na efekty treningu. Zaskakujący okazał się fakt uzyskania korzystniejszych wyników przez pacjentów z przebyłym zawałem mięśnia sercowego. Analiza lipidogramu w przypadku prawidłowej wartości cholesterolu HDL okazała się istotnie wpływać na poprawę tolerancji wysiłkowej. Pozostałe determinanty tj. rodzaj zawału, metoda leczenia oraz pozostałe wartości lipidogramu (LDL, TC, triglicerydy) okazały się pomimo pozytywnego kierunku zmian nie mieć istotnego wpływu na efekty uzyskane przez pacjentów po zastosowaniu programu usprawniania. Przeprowadzone badania umożliwiają precyzyjniejszą prognozę uzyskanych wyników jeszcze przed rozpoczęciem badania.

Słowa kluczowe: ostry zespół wieńcowy, rehabilitacja kardiologiczna, czynniki ryzyka, trening fizyczny.

Abstract

The proofs of the physical activity benefits are undeniable, while the update and systematization, the factors which significantly determine the improvement in exercise tolerance, require further verification. The test results, which form the basis of this study, provide an analysis of the variables obtained based on stress ECG conducted before the start of the second stage of outpatient cardiac rehabilitation and after its completion. These variables have been analyzed in relation to the factors that might improve exercise tolerance at patients with diagnosed ACS, that is: gender, age, the occurrence of myocardial infarction and its type (STEMI, NSTEMI), the method used in treatment and risk factors, which are hypertension and hypercholesterolemia. The study poses the following research questions: Which of the risk factors for acute coronary syndrome (hypertension, hypercholesterolemia) affects the efficiency of the applied rehabilitation program? Does the effectiveness of the program relate to the applied treatment (PTCA, CABG)? Are the age and sex important determinants in assessment of the physical training effectiveness? Which type of myocardial infarction (STEMI vs. NSTEMI) restrains the effect of the applied training cycle?

A group of 321 patients diagnosed with ACS have been examined (310 persons participating in the second stage rehabilitation - clinical group, 11 persons not participating in rehabilitation - control group). The results proved the influence of age, gender, and hypertension on the effects of training. Surprisingly, patients with myocardial infarction scored better results. Analysis of lipid profile at the correct value of HDL cholesterol turned out to significantly improve exercise tolerance. Other determinants: type of heart attack, the method of treatment and other profile lipid values (LDL, TC, triglycerides), despite the overall improvement in patients condition, proved not to have any material impact on the achieved results after applying rehabilitation program. The research conducted in the thesis enable more precise forecast of the results yet before the start of the treatment.

Keywords: acute coronary syndrome, cardiac rehabilitation, risk factors, physical training.